

1271

Misli o agrarnoj reformi u Sloveniji

Napisao Josip Lenarčič

Vrhnika

U Ljubljani 1921 — Samozaložba

Misli o agrarnoj reformi u Sloveniji.

Svjetski rat, koji je donio nam Slovencima zaželjeno jedinstvo Srba i Hrvata imao je za posljedicu velevažne promjene takodjer u socijalnom pogledu. Oslobodjenje naroda neka bi pružalo takodjer gospodarsko slabijemu oslobodjenje od izkorišćivanja sa strane gospodarsko jačega. To nastojanje opažavamo na čitavom polju modernoga gospodarskoga života u svim državama. Pripisujem u potpunom opsegu pravilnost principa, da neka se odstrane nepravde u gospodarskom životu u koliko se kod toga pospješuje probitak pojedinca, kao što i cijelokupnosti. To omedjašenje pojma čini mi se od eminentne važnosti, jerbo time, da se nije poštivalo to načelo kod bezobzirnosti provadjanja novih nazora, došla je nekoč toli moćna i mogućna Rusija na rub propasti i potpune obnemoglosti.

Promatrajmo dakle kritično griješke drugih i čuvajmo našu mladu, sa toliko žrtava utemeljenu državu od nepotrebnih teških gospodarskih zabluda.

Najdublje sizažuća gospodarska preuredba u našoj državi je agrarna reforma, a čini mi se, da je neophodno potrebno, da se tako važno pitanje prije njegovog riješenja temeljito i svestrano prouči, te da se čuju glasovi svih agrarnom reformom pogodjenih, jer inače moglo bi se dogoditi, da bi donijela reforma našoj državi umjesto zaželenoga uspjeha onakovu štetu, koja se nebi dala više popraviti.

Razlozi za uvođenje agrarne reforme bili su različiti. Poslije svjetskog rata promijenile su se sve gospodarske prilike u Evropi, kao što i preko oceana. Obilne potrebe ogromnih armada iscrpile su vse zalihe životnih namirnica, takodjer u zemljama, koje su prije svjetskog rata redovno izvažale te namirnice, umanjile su se te zalihe do skrajnosti. Pomanjkanje ratnih sila, sprežnih životinja, muzara, kao što i stoke za klanje pojavilo se je svuda.

VII.

To su u velikim crtama pojave, koje može svatko opažati kod raznih pitanja agrarne reforme. Opisao sam ih sine ira et studio sa namjerom, da uvidjaju mjerodavni krugovi, kakove zamašne važnosti je agrarna reforma upravo za budućnost naše države, a kolika opasnost prijeti državi kod besmislenog jednostranog riješavanja tog pitanja. Ne smijemo se latiti toga posla sa stanovišta demagogije u tom ili onom smislu, već je potrebno najozbiljnijeg mozganja, da se kod ovog pitanja reformira ono, koje je u istinu reforme potrebno, a ne da se s nespretnom rukom ruši ono, što je dobro i zdravo.

Izbjegavati moramo kod toga svaku šablonu, jerbo gospodarske prilike u našoj državi su različite u raznim krajevima. Da se ali može u tom smislu polučiti nješta opće koristna samo onda, ako će sudjelovati svi interesirani slojevi, je jasno i nepobitno. U tom smislu neka se čitaju ovi redci.

Bit ću zadovoljan, ako će isti pripomoći kod riješenja toga za nas najaktuelnijega i najvažnijega pitanja u probit naše domovine.

